

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

PROGRAM DRŽAVNE POTPORE ZA PROIZVODNJU BIOMETANA

Zagreb, srpanj 2025. godine

1. UVOD

Hrvatska, poput ostalih zemalja članica Europske unije (EU), suočava se s energetsom krizom. Agresija Rusije na Ukrajinu, sankcije koje su EU i njezini međunarodni partneri uveli, kao i protumjere koje je poduzela Rusija, značajno utječu na hrvatsko gospodarstvo. Povećanje cijena električne energije i plina ozbiljno pogađa ekonomiju, osobito mala i srednja poduzeća, što može rezultirati smanjenjem proizvodnje, rastom cijena za potrošače ili čak gašenjem pojedinih poslovnih subjekata.

Hrvatska vlada poduzela je niz mjera kako bi ublažila energetske šok i zaštitila gospodarstvo, osobito mala i srednja poduzeća koja su najviše pogođena rastom cijena energenata. Jedna od ključnih mjera bila je subvencioniranje cijena električne energije i plina za poduzeća, čime se nastojalo spriječiti drastične skokove u troškovima poslovanja, kao i privremene porezne olakšice, smanjivši PDV na energente, što je omogućilo poduzećima lakše nošenje s povećanim operativnim troškovima.

Pored navedenih mjera, hitno je potrebno ubrzati prelazak na korištenje obnovljivih izvora energije (OIE) te osigurati proizvodnju bioplina, odnosno biometana, ciljem povećanja energetske sigurnosti, smanjenja ovisnosti o uvozu fosilnih goriva i brže energetske tranzicije Republike Hrvatske.

Program državne potpore kao dio Nacionalnog Plana oporavka i otpornosti Republike Hrvatske, poglavlja REPOWER, u skladu s Privremenim kriznim i tranzicijski okvirom za državnu pomoć gospodarstvu pogođenom ruskom agresijom na Ukrajinu, predviđa davanje potpora za ulaganja u projekte izgradnje postrojenja za proizvodnju biometana putem anaerobne digestije u skladu s kriterijima održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova iz Direktive (EU) 2018/2001 i njezinih provedbenih ili delegiranih akata, iz biomase, odnosno od sirovina navedenih u Prilogu IX. Direktive (EU) 2018/2001.

Ovaj Program državne potpore odnosi se na Investiciju C7.1. R1-I4 Jačanje korištenja obnovljivih izvora energije u prometu i toplinarstvu, specifično na povećanje kapaciteta proizvodnje biometana sukladno zahtjevima Direktive (EU) 2018/2001 i korištenje biometana kao obnovljivog izvora energije u proizvodnji električne i toplinske energije. Biometan ima ogrjevnu vrijednost (LHV) od oko 36 MJ/m³, ne razlikuje se od prirodnog plina i stoga se može koristiti bez potrebe za bilo kakvim promjenama u plinskom sustavu ili opremi krajnjih kupaca, te je potpuno kompatibilan za upotrebu kao prirodni plin, uz smanjenje emisija štetnih stakleničkih plinova.

Europska komisija je u ožujku 2023. donijela Privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama i za tranziciju radi potpore gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu (dalje: Privremeni krizni i tranzicijski okvir) (SL EU, C 101/03, 17.3.2023.) koji je tijekom 2023 i 2024 izmijenjen (SL EU, C/2023/1188 od 21.11.2023 i C/2024/3113 od 2.5.2024), čime su, između ostalog, definirani parametri za državne potpore usmjerene na korištenje obnovljivih izvora energije i skladištenje električne energije, u skladu s inicijativom REPowerEU.

Prema članku 107. stavku 3. točki (c) Ugovora o funkcioniranju EU, pomoć za poticanje gospodarskih aktivnosti ili regija smatra se zakonitom ako ne narušava konkurenciju u tolikoj mjeri da to bude protivno zajedničkom interesu. Ovim Programom uređuje se dodjela državne potpore na temelju Komunikacije Komisije Privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama i za tranziciju radi potpore gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu od 9. ožujka 2023. (SL C 101/3, 17.3.2023.) kako je posljednji put izmijenjena 2. svibnja 2024., koji omogućava potporu ubrzanju i širenju korištenja obnovljivih izvora energije na isplativ način, s ciljem bržeg smanjenja ovisnosti o uvozu fosilnih goriva (posebice iz Rusije) i značajnog ubrzanja energetske tranzicije.

2. CILJ I OPRAVDANOST PROGRAMA

Cilj Programa je pružiti potporu poduzetnicima, isključujući kreditne i financijske institucije, u izgradnji postrojenja za proizvodnju biometana (proizvodnja bioplina putem anaerobne digestije biomase koji se zatim pročišćava u biometan) sukladno zahtjevima Direktive (EU) 2018/2001 kako bi se povećala proizvodnja električne i toplinske energije iz obnovljivih izvora energije (OIE). Biometan se ne razlikuje od prirodnog plina i stoga se može koristiti bez potrebe za bilo kakvim promjenama u plinskom sustavu ili opremi krajnjih kupaca, te je potpuno kompatibilan za upotrebu kao prirodni plin, uz smanjenje emisija štetnih stakleničkih plinova.

Potporom iz ovoga Programa nastoji se omogućiti nacionalna proizvodnja biometana sukladno zahtjevima Direktive (EU) 2018/2001 te korištenje biometana u plinskom sustavu Hrvatske, čime se doprinosi dugoročnom smanjenju ovisnosti o uvozu fosilnih goriva i ubrzava energetska tranzicija Hrvatske.

Potpore iz ovoga Programa spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU) te su prijavljene Europskoj komisiji na ocjenu u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU.

3. PRAVNA OSNOVA

Pravni temelj za donošenje ovog Programu čine sljedeći pravni akti EU i Republike Hrvatske:

- Članak 107. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (dalje kao „UFEU“);
- Komunikacija Europske komisije – Privremeni krizni i tranzicijski okvir za državne mjere potpore gospodarstvu pogođenom ruskom agresijom na Ukrajinu (2023/C 101/03) i sve izmjene ;
- Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2021/241 od 12. veljače 2021. kojom se uspostavlja Mehanizam za oporavak i otpornost;
- Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2023/435 od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavlja o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ
- Provedbena odluka Vijeća EU od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene Plana oporavka i otpornosti Republike Hrvatske;
- Provedbena odluka Vijeća EU od 26. srpnja 2023., kojom se mijenja prethodna odluka o odobrenju Plana oporavka i otpornosti Hrvatske;
- Prilog I. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpore spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. i 108. UFEU-a u važećem obliku (tzv. „Uredba o općim skupnim izuzećima“);
- Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2018/2001 od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora i sve izmjene;
- Nacionalni Plan oporavka i otpornosti Republike Hrvatske
- Zakon o državnim potporama (NN 47/14 , 69/17)
- Zakon o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN 85/20, 21/23, 57/24)
- Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 95/15, 102/15, 68/18)
- Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12, 68/18)

- Zakon o tržištu električne energije (NN 111/21, 83/23)
- Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (NN 138/21, 83/23)
- Odluka o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NN 78/2021)

4. PRIHVATLJIVI KORISNICI

Prihvatljivi korisnici potpore su mala, srednja poduzeća (MSP) i velika poduzeća prema Prilogu 1. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpore spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članaka 107. i 108. UFEU-a u važećem obliku (tzv. „Uredba o općim skupnim izuzećima“).

Prema ovom Programu ne mogu se dodijeliti potpore:

- kreditnim institucijama (kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013) ili drugim financijskim institucijama (kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 26. Uredbe (EU) br. 575/2013)
- poduzetnicima koji podliježu neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Europske komisije kojom se potpora ocjenjuje nezakonitom i nespojivom s unutarnjim tržištem
- poduzetnicima koji su evidentiran u Sustavu za rano otkrivanje rizika i isključenja (EDES) kao isključen subjekt;
- poduzetnicima koji su ili njegovi zastupnici ili bilo koja osoba koja djeluje u njegovo ime bili pravomoćno osuđeni za kaznena djela kao što su prevara sa subvencijama, oštećivanje financijskih interesa EU, korupcija ili porezni zločini.
- poduzetnicima koji su u stečaju, restrukturiranju, niti mu je postupak obustavljen ili stečaj poništen zbog nedostatka imovine
- poduzetnicima na koje se primjenjuju sankcije koje je donijela EU, uključujući, ali ne ograničavajući se na:
 - osobe, subjekte ili tijela posebno navedene u pravnim aktima kojima se izriču te sankcije - poduzetnike koji su u vlasništvu ili pod kontrolom osoba, subjekata ili tijela na koje se primjenjuju sankcije koje je donijela EU ili
 - poduzetnike koji djeluju u sektorima na koje se primjenjuju sankcije koje je donijela EU, u mjeri u kojoj bi se potporom ugrozili ciljevi odgovarajućih sankcija.
- poduzetnicima koji nisu ispunili uvjete i kriterije definirane u Pozivu.

5. OPSEG PRIMJENE I PRIHVATLJIVI PROJEKTI

Potpora se dodjeljuje u skladu s odjeljkom 2.5. Privremenog kriznog i prijelaznog okvira, u obliku bespovratnih sredstava, kao investicijska potpora za izgradnju postrojenja za proizvodnju biometana putem anaerobne digestije biomase sukladno zahtjevima Direktive (EU) 2018/2001 na području cijele Hrvatske.

Prihvatljivi projekti uključuju isključivo izgradnju novih postrojenja za proizvodnju biometana, putem pročišćavanja bioplina dobivenog anaerobnom digestijom, biomase sukladno zahtjevima Direktive (EU) 2018/2001, koji su započeli nakon 9. ožujka 2023. godine i koji moraju biti **izgrađeni do 30. lipnja 2026. godine**. Planirani godišnji proizvodni kapaciteti su minimalno 4

milijuna kubnih metara biometana.

Prihvatljivi su isključivo projekti koji zadovoljavaju načelo „ne nanosi bitnu štetu“ (DNSH načelo).

Potpore mora potaknuti investiciju koju primatelj potpore inače ne bi proveo ili bi je proveo u manjem opsegu.

Ovim Programom potpora ne smiju se stvarati umjetna ograničenja niti diskriminirati, primjerice pri dodjeli licencija, dozvola ili koncesija, kad su potrebne.

6. PRIHVATLJIVI TROŠKOVI

Za potrebe ovog Programa, prihvatljivim troškovima smatraju se investicijski troškovi povezani s izgradnjom postrojenja za proizvodnju biometana sukladno zahtjevima Direktive (EU) 2018/2001 koji su popraćeni jasnim, konkretnim i ažuriranim pisanim dokazima.

Prihvatljivi troškovi su troškovi nastali tijekom realizacije prihvatljivog projekta, odnosno povezani s projektima čiji su radovi započeli najranije 9.ožujka 2023. godine te su dovršeni i pušteni u rad najkasnije u roku od 36 mjeseci od datuma odobrenja potpore.

Ako se rok od 36 mjeseci ne ispoštuje, dolazi do povrata cjelokupnog iznosa potpore.

Potpore se neće moći dodijeliti ako su troškovi nastali prije 9.ožujka 2023. godine, već će se u tom slučaju projekt smatrati neprihvatljivim.

Neprihvatljivi troškovi uključuju:

- troškove kredita i zajmova;
- leasing;
- osiguranje, kamate, kazne i penale;
- bankovne usluge, carinske pristojbe i poreze;
- kupovinu nekretnina, vozila i opreme;
- nabavu rabljene opreme;
- troškove javne nabave prema zakonu;
- troškove pripreme zahtjeva i upravljanja projektom;
- operativne troškove;
- PDV;
- troškove marketinga;
- osobne troškove;
- sve druge troškove nevezane za projekt.

Detaljni uvjeti za prihvatljive troškove bit će navedeni u Pozivu za dodjelu sredstava.

7. OBLIK I NAČIN DODJELE POTPORE

Potpore se dodjeljuje u skladu s odjeljkom 2.5. Privremenog kriznog i tranzicijskog okvira u obliku bespovratnih sredstava. Svi iznosi potpore moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova. Intenzitet potpore je postotak opravdanih troškova projekta.

Iznos potpore ne ovisi o proizvodnji energije i dodjeljuje se samo za novoinstalirane kapacitete. Intenzitet potpore je postotak opravdanih troškova projekta. Isplaćuju se samo stvarno nastali

opravdani troškovi, do maksimalnog iznosa potpore, koji su dokazivi pisanom dokumentacijom.

Prema ovom Programu grupa povezanih poduzeća smatra se jednim poduzećem.

Najviši intenzitet potpore po poduzeću je 45% ukupnih prihvatljivih troškova ulaganja, pri čemu se intenzitet potpore može povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.

Potpore iz ovog Programa ne mogu se zbrajati s drugom državnom potporom ili de minimis potporom za iste prihvatljive troškove.

Potpore iz ovog Programa ne mogu se zbrajati s državnom pomoći dodijeljenom na temelju drugih odredbi Privremenog kriznog i tranzicijskog okvira, Uredbe o općem skupnom izuzeću, Privremenog okvira za Covid-19, de minimis potpore, niti s drugim programima pomoći koji su već odobreni prema odjeljcima 2.5 i 2.6. bivšeg Privremenog kriznog okvira, niti sa središnje upravljanim fondovima.

Potporu će u skladu sa točkom 77.f (ii) Privremenog kriznog i tranzicijskog okvira administrativno dodjeljivati Ministarstvo gospodarstva, koje će provesti poziv za dostavu projektnih prijedloga. Svi kriteriji vezani uz prihvatljivost i odabir projekata bit će objavljeni u dokumentaciji poziva, čime će se svim zainteresiranim predlagateljima projekata omogućiti priprema i prijava svojih projekata.

Ministarstvo gospodarstva, kao davatelj potpore, zajedno s provedbenim tijelom, ocijenit će sve projektne prijedloge na temelju podataka navedenih u prijavnim obrascu i popratnoj dokumentaciji i podataka iz dostupnih registara. Samo projekti koji ispune sve propisane uvjete bit će predmet dodjele potpore, što će biti formalizirano donošenjem Odlukom o dodjeli potpore.

Potpore se dodjeljuje nakon usvajanja i objave programa potpora, kojem prethodi dobivanje odobrenja od strane Europske komisije.

Potpore se dodjeljuje najkasnije do 31. prosinca 2025. godine. Datum dodjele potpore je datum stupanja na snagu Odluke o dodjeli potpore od strane Ministarstva gospodarstva.

Ministarstvo gospodarstva će dodijeliti potporu samo ako su ispunjeni svi kriteriji i uvjeti definirani ovim Programom, relevantnim pozivom, pripadajućim dokumentima i zakonskim propisima.

Postojanje kumulacije pomoći provjerit će se na temelju izjave podnositelja u zahtjevu te korištenjem dostupnih baza podataka

Ministarstvo gospodarstva se obvezuje osigurati da goriva za koja se potpora dodjeljuje zadovoljavaju kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova iz Direktive (EU) 2018/2001 i njezinih provedbenih ili delegiranih akata.

8. FINACIJSKA SREDSTVA ZA PROVEDBU PROGRAMA

Ukupna vrijednost programa iznosi 30.000.000,00 eura.

Sredstva su osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2025. godinu i

projekcijama za 2026. i 2027. godinu¹, u Financijskom planu Ministarstva gospodarstva u okviru aktivnosti K905051 Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo.

Potpora se u cijelosti financira iz sredstava Nacionalnog Plana Oporavka i Otpornosti Republike Hrvatske u okviru investicija C7.1. R1-I4 Jačanje korištenja obnovljivih izvora energije u prometu i toplinarstvu.

9. PROVEDBA PROGRAMA

Ministarstvo gospodarstva odgovorno je za izradu i provedbu ovog Programa. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost je provedbeno tijelo u skladu sa Odlukom o sustavu upravljanja i praćenju provedbe aktivnosti u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026. (NN 78/21).

Program se primjenjuje na cijelom području Republike Hrvatske.

Pozivom za dostavu projektnih prijedloga propisati će se detaljni uvjeti, kojima se određuju pravila provedbe natječajnog postupka za dodjelu potpora i načinu podnošenja projektnih prijedloga, utvrđuju uvjeti i kriteriji prihvatljivosti projektnih prijedloga te kriteriji odabira projektnih prijedloga, najniži i najviši iznosi bespovratnih sredstava koji se mogu dodijeliti po određenom korisniku, kao i drugi uvjeti bitni za provedbu investicija (isplata i povrat sredstava) u okviru NPOO u skladu s pravilima o potporama iz ovog Programa.

Program će se provoditi od datuma primitka odluke Europske komisije o odobrenju dodjele državne potpore, a u skladu s odredbama Privremenog kriznog i tranzicijskog okvira, te Ministarstvo gospodarstva neće dodjeljivati potporu temeljem ovoga Programa prije dobivanja suglasnosti, odnosno odobrenja Europske komisije.

Opis postupka dodjele potpora i praćenja provedbe projekata:

1. Ministarstvo objavljuje poziv za dostavu projektnih prijedloga na internetskim stranicama elektroničkog sustava eNPOO (<https://fondovieu.gov.hr/>) .
2. Podnositelj predaje zahtjev za potporom (projektnu prijavu) u skladu s objavljenim pozivom putem elektroničkog sustava eNPOO.
3. Ministarstvo u suradnji sa Fondom za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost pregledava i ocjenjuje zahtjev za potporom prema uvjetima poziva.
4. Ministarstvo obavještava podnositelja o rezultatu provjere i ocjene projektnog prijedloga te donosi odluku o dodjeli potpore.
5. Uspješni podnositelji potpisuju ugovor, koji sadrži obveze i prava te povrat potpore u slučaju kršenja uvjeta dodjele potpore.
6. Datum dodjele potpore je datum stupanja na snagu Odluke o dodjeli potpore.
7. Nema zakonski zajamčenog prava na potporu prema ovom Programu, čak i ako se podnese zahtjev.
8. Ministarstvo objavljuje informacije o dodijeljenim potporama.
9. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost provodi nadzor provedbe projekata, pregledava zahtjeve za isplatu potpore i predlaže donošenje odluke o isplati potpore odnosno povrata potpore.

¹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_12_149_2448.html

10. Ministarstvo isplaćuje potporu primatelju potpore prema zahtjevima za plaćanje i u slučajima nepoštovanja ugovornih odredbi, donosi Odluku o povratu sredstava i pokreće postupak za povrat potpore.

10. PRAĆENJE I IZVJEŠĆIVANJE

U skladu s odjeljkom 3. Privremenog kriznog i tranzicijskog okvira Ministarstvo gospodarstva se obvezuje poštivati obveze praćenja i izvješćivanja utvrđene u istom odjeljku.

MINISTAR

Ante Šušnjar

KLASA: 391-01/24-01/622

URBROJ: 526-06-01-02-25-12

Zagreb, 29. srpnja 2025.